

Trước tình hình Trung Quốc đang vọt lên ngày càng mạnh mẽ, thu hẹp dần khoảng cách với Mỹ, Phó đôc Hải quân Hoa Kỳ Philip Davidson đã mô tả Trung Quốc là “mồi đe dọa chiến lược lớn nhất của Mỹ trong dài hạn”. Liệu đây có phải là một nhận định chính xác?

Nếu nư ra mặt cuộc chiến tranh giữa Mĩ và Trung Quốc, có nhiều khả năng Mĩ sẽ thua cuộc. Đó là lo ngại của các quan chức quốc phòng và các nhà phân tích quân sự Mĩ. Trong một tuyên bố tại Diễn đàn an ninh Aspen, Phó ĐC Hạm quân Mĩ Philip Davidson, phó trách giám sát các lực lượng quân sự Mĩ ở châu Á, đã mô tả Trung Quốc là "mối đe dọa chiến lược lớn nhất của Mĩ trong dài hạn". Liệu đây có phải là một nhận định đúng hay không? Bài trả lời phỏng vấn của hai chuyên gia Pháp – chuyên gia địa chính trị và tình báo kinh tế Jean-Bernard Pinatel và chuyên gia địa chiến lược François Géré – đăng trên trang mạng Atlantico, ngày 29/7/2019 sẽ cho đc gì về cái nhìn rõ nét hơn xoay quanh vấn đề này.

Atlantico (-): Ngân sách quốc phòng Mĩ năm 2020 ước tính là 718 tỷ USD – cao hơn ngân sách quốc phòng của các quốc gia khác trên thế giới cùng loại, do vậy, ưu thế quân sự của Mĩ dường như là không thể chối cãi. Tuy nhiên, Trung Quốc cũng đang gia tăng mạnh mẽ ngân sách quốc phòng của họ và được coi là đối thủ cạnh tranh về thế bá quyền với Mĩ trong dài hạn. Liệu sức mạnh vượt trội của Mĩ có thể bị thách thức trong tương lai hay xảy ra xung đột giữa hai nước hay không?

Jean-Bernard Pinatel: Việc xây dựng một ngân sách quốc phòng được dựa trên những mục tiêu chính trị của mỗi nước. Mục tiêu của Mĩ đã rõ ràng. Họ muốn duy trì uy quyền thế giới mà họ có được kể từ khi Liên Xô sụp đổ. Tuy nhiên, chúng ta cần đặt một câu hỏi. Liệu ngân sách quốc phòng trị giá 718 tỷ USD có cần thiết hay không? Liệu đó có phải là kết quả của việc tập hợp quân sự-công nghiệp Mĩ gây nên những tội ác dân chúng nước này, một số anh hùng mà cựu Tổng thống Eisenhower đã cảnh báo nguy cơ ngay từ tháng 4/1953 vào cuộc nhiệm kỳ hai của ông?

Trên thực tế, trước việc các nền phẫn – được tài trợ từ nguồn ngân sách quốc phòng này – không ngừng tuyên truyền về mối đe dọa quân sự từ Nga, người ta không thể không ngạc nhiên nhà nước Mĩ đã có tình huống đối các mối đe dọa đối bên mình cho những khoản tiền khổng lồ mà họ bỏ ra. Việc đưa thông tin sai lệch về các vụ khí hủy diệt hàng loạt được cho là do Saddam Hussein sử dụng để bên mình cho hành vi xâm lược chống lại Iraq là một ví dụ điển hình. Một thực tế khác cho phép chúng ta giải thích này: Ngân sách quốc phòng của Nga ít hơn tổng ngân sách của 17 quốc gia tình báo Mĩ, và chỉ bằng khoảng 1/10 ngân sách quốc phòng Mĩ!

Chúng ta thúc đẩy Trung Quốc gia tăng ngân sách quốc phòng lại có bản chất hoàn toàn khác. Quốc tế, Trung Quốc đang ở trong tình trạng đối bên tình huống trước

sỏc mỏnh hàng hỏi cỏa Mỏ và viỏc Washington đỏn phỏng ỏp đỏt lỏnh cỏm vỏn đỏu mỏ đỏi vỏi Iran và Venezuela khiỏn Trung Quỏc khỏng thỏ nhỏp khỏu đỏu mỏ tỏ hai nỏỏc này.

Cho dù cỏ nhiỏu nỏ lỏc nhỏng Trung Quỏc vỏn phỏ thuỏc nhiỏu vào nguỏn đỏu mỏ cỏa nỏỏc ngoỏi (khoỏng 15%), và sỏ phỏ thuỏc này khỏng ngỏng tỏng lên vỏi mỏc đỏ đỏ tỏn thỏng ngày càng lỏn. Hiỏn tỏi, 2/3 lỏng đỏu mỏ đỏỏc tiỏu thỏ ỏ Trung Quỏc đỏn tỏ nhỏp khỏu, trong đỏ 85% lỏng đỏu mỏ đỏỏc nhỏp khỏu bỏng đỏng biỏn.

Nhỏng sỏ liỏu trỏn đỏ đỏ lý giỏi vì sao các nhỏ lỏnh đỏo Trung Quỏc sỏng trong nỏi sỏ hỏi trỏc Mỏ. Viỏc đỏng cỏa eo biỏn Hormuz hoỏc eo biỏn Malacca sỏ khiỏn nỏn kinh tỏ và xỏ hỏi Trung Quỏc rỏi vào mỏt cuỏc khỏng hoỏng sỏu sỏc. Trong bỏi cỏnh đỏ bỏ tỏn thỏng này, Trung Quỏc đỏ tỏng gỏp đỏi chi tiỏu quỏc phỏng. Ngày 5/3/2019, Trung Quỏc đỏ tỏng 7,5% ngỏn sỏch quỏc phỏng, lên 1.190 tỏ nhỏn dỏn tỏ, tỏng đỏng 177,6 tỏ USD.

François Géré: Sỏ trỏi đỏy vỏ mỏt quỏn sỏ cỏa Trung Quỏc là mỏt hiỏn tỏng mỏi bỏt đỏu tỏ khoỏng 15 nỏm nay. Trỏc đỏy, nhiỏm vỏ cỏa Quỏn giỏi phỏng nhỏn dỏn Trung Quỏc (PLA) chỏ giỏi hỏn ỏ viỏc bỏo vỏ lỏnh thỏ quỏc gia. Mỏc dù khỏng đỏỏc trang bỏ các thiỏt bỏ quỏn sỏ tỏi tỏn, nhỏng PLA cỏng đỏ gỏp phỏn thỏc hiỏn các nhiỏm vỏ bỏo vỏ lỏnh thỏ (trỏng rỏng), đỏu tranh chỏng thiỏn tai, giỏp đỏ ngỏỏi dỏn thu hoỏch mùa mỏng... Viỏc Trung Quỏc giỏm bỏt quỏn sỏ, hiỏn đỏi hỏa quỏn đỏi, nâng cao chỏt lỏng huỏn luyỏn là kỏt quỏ cỏa sỏ tỏng trỏng kinh tỏ mỏnh mỏ ỏ nỏỏc này. Trung Quỏc đỏ tỏng chi tiỏu quỏn sỏ theo xu hỏng chung, và đỏa vào mỏc tỏng GDP trong nhiỏu nỏm qua. Quỏn đỏi Trung Quỏc đỏ đỏỏc hỏng lỏi tỏ nhỏng tiỏn bỏ công nghỏ trong các lỏnh vỏc công nghỏ mỏi nhỏn nhỏ khoa hỏc máy tỏnh, viỏn thỏng, phỏ đỏn tỏ, trí tuỏ nhỏn tỏo và công nghỏ nano. Sỏ chuyỏn biỏn này đi kỏm vỏi vỏ thỏ ngoỏi giao mỏi cỏa mỏt Trung Quỏc đỏng vỏn lên vỏ trí cỏng quỏc thỏ hai thỏ giỏi và quyỏt tỏm "hỏng ra biỏn lỏn" vỏi mỏt lỏc lỏng hỏi quỏn hiỏn đỏi tìm cách sỏ hỏu cỏn cỏ quỏn sỏ ỏ nỏỏc ngoỏi (nhỏ cỏn cỏ quỏn sỏ ỏ Djibouti kỏ tỏ nỏm 2017) trỏn các tỏng đỏng trung chuyỏn chiỏn lỏc.

Tuy nhiỏn, sỏ trỏi đỏy cỏa Trung Quỏc khỏng thỏ cỏnh tranh vỏi nỏng lỏc quỏn sỏ cỏa Mỏ, vỏn hiỏn đỏng sỏ hỏu 12 tỏu sỏn bay (trong khi Trung Quỏc chỏ cỏ 2 tỏu sỏn bay), sỏ lỏng lỏn tỏu ngỏm, máy bay ném bom chiỏn lỏc, máy bay chiỏn đỏu, máy bay tỏ vỏ chỏng tỏn lỏa. Ngoỏi ra, trỏn toỏn Thỏi Bỏnh Đỏng, Mỏ cỏ các đỏng minh hỏng mỏnh nhỏ Nhỏt Bỏn, Hàn Quỏc, Úc. Trung Quỏc chỏ cỏ thỏ đỏa vào

chính mình. Trong những điều kiện này, cùng với việc tiếp tục thực hiện các cách mới cách có phương pháp, PLA không tính đến một cuộc đối đầu trước M ít nhất là trong một thời gian. Trong lĩnh vực không gian, hàng không và hàng hải, sự thăng trầm của M khi nói cho Trung Quốc không dám mơ hồ.

Trên hết, còn như rằng M và Trung Quốc là hai cường quốc hạt nhân. Giờ đây, với việc phát triển các chương trình tàu ngầm hạt nhân tầm xa mang tên lửa đạn đạo thời gian mới Type 096 lớp Tang, được trang bị tên lửa JL-3 có tầm bắn ít nhất 8.000 km, Bắc Kinh có khả năng trở lại một mức độ trong tương lai xảy ra chiến tranh hạt nhân. Tất cả các thành phần lớn của M đều có nguy cơ đe dọa. Trung Quốc và M bị đặt trong tương lai không ngừng nghiêm trọng, họ phải kiểm soát và chấp nhận lại với sự đồng ý khí thông thường. Tuy nhiên, kiểm soát leo thang và chấp nhận một thời gian quân sự là điều không dễ dàng. Do vậy, với cả bên, M và Trung Quốc sẽ sử dụng các tên lửa tầm ngắn và tầm trung, nhằm đạt hiệu quả chiến đấu chính xác và nhanh chóng. Hiện tại, hai nước đang đẩy nhanh việc phát triển tên lửa siêu tốc (Mach 15). Không gian mạng cũng sẽ là một chiến trường, các virus máy tính sẽ được sử dụng nhằm gây hỗn loạn trong các hệ thống chủ yếu và kiểm soát tác chiến của các lực lượng đối lập.

(-) Một cuộc chiến tranh giữa M và Trung Quốc dường như rất khó xảy ra, song một sự kịch bản – chiến tranh như thế nào là Loan bằng với lực – liệu có thể trở thành một cuộc leo thang thực sự hay không?

Jean-Bernard Pinatel: Trong khuôn khổ hạt nhân, việc thăng như là Loan bằng với lực mang lại nhiều rủi ro cho Trung Quốc. Bắc Kinh bị đặt rõ ràng nếu sử dụng sức mạnh quân sự trong vấn đề là Loan, Trung Quốc không thể làm điều đó một cách đáng kể. Cho dù thành công, và M không chấp nhận giải pháp trở lại tiếp, thì lợi ích của hành động xâm chiếm này cũng như hậu quả so với những thiệt hại mà Trung Quốc phải gánh chịu từ sự trở lại gián tiếp của M.

Quả thực, Hải quân M có thể ngăn cản Trung Quốc nhập khẩu dầu mỏ qua đường biển, và do vậy khiến nước này rơi vào khủng hoảng kinh tế sâu sắc, đe dọa tới sự sống còn của chế độ Trung Quốc hiện tại. Cho dù đã đẩy mạnh việc tăng cường sức mạnh quân sự, nhưng Trung Quốc không thể hy vọng phá vỡ được sự phong tỏa của M ít nhất trong 2 thập kỷ tới, bởi sự chênh lệch về sức mạnh giữa lực lượng không quân-hải quân của 2 nước không được đo lường bằng tài trợ tàu chiến, mà bằng khả năng tác chiến, và sự chênh lệch đó cho đến ngày nay vẫn rất lớn.

François Géré: Các chiến lược gia Trung Quốc không che giấu ý định thống nhất Đài Loan. Cuốn sách "Giấc mộng Trung Hoa" của tác giả Lưu Minh Phúc, được xuất bản cách đây vài năm, với nội dung nhận định sự cạnh tranh phải thống nhất Đài Loan "đồng lòng một bước đi", đã gây ồn ào trong môi trường với Tập Cận Bình. Còn tác giả Trần Quốc Đông đã đề xuất các kịch bản dùng tên lửa phá hủy hàng loạt nhà máy điện hạt nhân của Đài Loan nhằm làm tê liệt hệ thống phòng thủ của hòn đảo này, sau đó tiến công và thống nhất Đài Loan. Như vậy, Trung Quốc có thể tự do hành động, quân đội Mỹ sẽ vô hiệu hóa và không thể can thiệp. Vì mục tiêu này, Trung Quốc đã phát triển các chương trình công nghệ tiên tiến với hệ thống tên lửa chống hạm có khả năng phá hủy các tàu sân bay của Mỹ và cắt đứt các tuyến vận tải biển của Hải quân Mỹ.

Sách Trung Quốc phòng mọi cửa Trung Quốc có giặc điểu hốt sự hung hăng và vận động Đài Loan, nhưng thái độ lại có phần mềm mỏng trong những công thức bí ẩn Bí ẩn Đông. Các Mỹ lớn Trung Quốc đều khuếch trương uy lực của mình, nhưng không vì thế mà họ mong muốn công nghệ leo thang. Điều này có thể diễn ra trong một thời gian khá dài. Tuy nhiên, điểu khiên thế giới lo lắng là không có bất kỳ giới pháp chính trị nào được đưa ra nhằm chấm dứt sự đối đầu thường trực giữa Mỹ và Trung Quốc, công nghệ không có bất kỳ cuộc đối thoại nào và việc kiểm soát và giới hạn vũ khí được tiến hành. Như vậy, dù muốn hay không, các PLA lớn Lưu Năm Góc đều phải chuồn bít cho một tương lai có thể xảy ra chiến tranh bất cứ lúc nào.

(-) Các chuyên gia quốc phòng Mỹ đã khăng khăng trong một bài báo trên tờ The Atlantic rằng trong tương lai sẽ xảy ra chiến tranh với Trung Quốc, Mỹ có thể thua cuộc. Họ nói về Trung Quốc như thế là một "mối đe dọa chiến lược lớn nhất" đối với Mỹ. Nếu như hiện tại, sức mạnh quân sự của Trung Quốc không thể so sánh với sức mạnh quân sự của Mỹ, thì họ có thể vượt Mỹ trong 5 năm tới. Vậy liệu Trung Quốc có thể sẽ là mối đe dọa lớn nhất về quân sự hay không?

Jean-Bernard Piantel: Người đưa ra tuyên bố này tại Diễn đàn an ninh Aspen là cố vấn Hải quân Mỹ Philip Davidson, Tổng Lãnh Sự Chーフuyện Dồng-Thái Bình Dồng. Như vậy, Philip Davidson chính là người đứng đầu của một trong số các bộ phận huy quân sự của Mỹ. Do vậy, nhận xét của ông về giới hạn trong phạm vi trách nhiệm của ông, và ông không tính đến giới thuyết về cuộc đối đầu toàn diện và trên phạm vi toàn cầu giữa Trung Quốc và Mỹ.

Nhận định của ông cho liên quan đến mối quan hệ của các lực lượng trong phạm vi mà ông đảm trách. Vì ông không định rằng "năng lực của Trung Quốc hiện không nhiều hơn so với năng lực của Mỹ trong khu vực" khiến cho chúng ta nghĩ rằng ông đang nói đến số lượng tàu chiến, máy bay hay các lực lượng trên bộ, thay vì nói về năng lực tác chiến thực sự của Trung Quốc.

Trong 5 năm tới, số lượng tàu chiến hoặc máy bay Trung Quốc được triển khai trong khu vực Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương có thể vượt số lượng tàu chiến và máy bay của Mỹ. Tuy nhiên, xét về năng lực thực hiện một trận chiến không quân-hải quân, Mỹ sẽ hầu như vượt trội kinh nghiệm mà Trung Quốc không có, và trong 1 hoặc 2 thập kỷ tới, chắc chắn Mỹ vẫn duy trì năng lực tác chiến cao hơn so với Trung Quốc.

François Géré: Với ngân sách quân sự ước tính 718 tỷ USD cho năm 2020, Mỹ vẫn sẽ duy trì ưu thế trong mối liên hệ quân sự trong những năm tới. Mặc dù đang thực hiện những nỗ lực đáng kể trong các lĩnh vực công nghệ cao, nhưng Trung Quốc vẫn sẽ thua kém Mỹ về năng lực quân sự, ít nhất là cho đến năm 2050. Hơn nữa, sự trỗi dậy của các lực lượng hạt nhân của Nga vẫn là mối đe dọa chiến lược và là mối lo ngại nghiêm trọng đối với Mỹ. Vì coi Trung Quốc là mối đe dọa lớn nhất đối với Mỹ đã trở thành một đứ tài cớ của các nhà hoạch định quân sự Mỹ vào thời điểm kết thúc cuộc Chiến tranh Lạnh. Nhận định đó chỉ nhằm duy trì một ngân sách quốc phòng khổng lồ, đồng thời thúc đẩy nghiên cứu và mua sắm các trang thiết bị quân sự tiên tiến, đặc biệt là trong lĩnh vực không gian.

Jean-Bernard Pinatel, chuyên gia địa chính trị và tình báo kinh tế. François Géré chuyên gia địa chiến lược. Bài viết được đăng trên trang [Atlantic](#).

Ngọc Diệp (gửi thiêu)